Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 106. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ЧЕРВНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 6, 1956. No. 106. VOL. LXIII.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО ОБОВ'ЯЗКИ Й ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗОРГАНІЗОВАНОГО РОБІТНИЦТВА

РОБІТНИЧА ОРГАНІЗАЦІЯ МАЄ ДБАТИ ПРО ДОБРО СВОЇХ ЧЛЕНІВ, А НЕ НАД НИМИ ПАНУВАТИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер був присутній на відкритті нового дому Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій, в якому міститиметься головна Управа цієї об'єднаної робітничої організації. Президент закликав організоване робітництво, щоб воно „служило своїм членам, а не панувало над ними". Айзенгавер закликав також до „збереження демократичних робітничих інституцій", бо тепер зорганізоване робітництво має перед собою ще більшу відповідальність, об'єднавшися в одній великій організації. Айзенгавер сказав: „Я тішуся, що президент Міні запросив мене по сусідському на цю врочистість. Тепер, коли ми є такими близькими сусідами (робітничий дім стоїть проти Білого Дому), і коли я виявив свою волю ще впродовж чотирьох років бути вашим сусідом, то я ще більш вдоволений з того факту, що матиму таких сусідів". Перед Президентом промовляв голова АФП-КІО Джордж Міні, який заявив, що новевідкритий робітничий дім служитиме таким засадам: 1. Продовжуватиме здійснювати ті дорогоцінні ідеали, які висловлені в нашій інституції. — 2. Збереження миру. — 3. Працювати для здійснювання тих можливостей і людського поступу, які можна осягнути тільки тоді, коли буде воля і мир. — Айзенгавер сказав, що радо вітатиме в Білому Домі людей, які стоять на такій плятформі і обговорюватиме з ними справи, які цікавитимуть і робітництво і уряд. Згадуючи, що зорганізоване робітництво має дбати про збереження вільних демократичних інституцій, — Президент підкреслив, що таке саме завдання має перед собою і його уряд. „На першому місці стоять люди, казав Президент. Кожна особа, яка знаходиться в цій залі, і всі ваші члени в цілій країні, згідно з нашим розумінням є важливіші від всіх інших проблем, які існують в нашій державі. Тому відданість службі для народу — це обов'язок і зорганізованого робітництва і уряду". Президент закінчив свою коротку промову заявою про те, що напевно всі тішаться з того факту, що відкривається цей дім, в якому зможуть працювати люди, що користають із дійсного добробуту, безпеки, миру, а головно з волі. Тому всі повинні поздоровити зорганізоване робітництво з цим успіхом, який дасть йому можливість працювати в тому дусі, щоб всі мали рівні можливості життя. „Всі, між вільним американським народом у ЗДА". Робітничий Дім збудований із мармуру зі стейту Тенессі. Головна велика заля два поверхи заввишки має стіни, прикрашені мозаїками проєкту Люмена М. Вінтера з Ню Йорку.

Д-р Мілтон Айзенгавер не довіряє примирливим жестам комуністів

Бостон, Массачусетс. — Брат Президента, який є президентом Пенсилвенійського університету, д-р Мілтон Айзенгавер промовляв на закінчення шкільного року в Бостонському університеті і висловив свій скептицизм до мирових заяв совєтських політиків та до щирости відкинення метод Сталіна. Президентів брат сказав: „Направду ніхто не може вірити, що заіснувала якась основна зміна в комуністичній філософії або в кінцевих цілях їхньої програми". Д-р Мілтон Айзенгавер заявив, що внаслідок совєтських заяв можна буде тільки легше вести переговори в справі вирішення різних проблем, але треба сумніватися, чи ті переговори дадуть світові дійсне відпруження. Президент Бостонського Університету д-р Гаролд С. Кейс передав д-рові Мілтонові Айзенгаверові почесний докторат свого університету.

Фолсом за зменшення пенсійного віку тільки вдовам

Вашингтон. — Секретар здоров'я, виховання і добродійности Маріон Б. Фолсом заявив, що законопроєкт про соціяльне забезпечення, прийнятий Сенатською Фінансовою Комісією, „в своїй основі є здоровий" і на нього може погодитися уряд. Сенатська Фінансова Комісія ухвалила зменшити пенсійний вік вдів з 65-ох до 62-ох років та поширити соціяльне забезпечення на 200,000 додаткових працівників, включаючи до нього і адвокатів та дентистів. Таким чином Сенатська Фінансова Комісія відкинула законопроєкт, ухвалений в минулому році Палатою Репрезентантів, згідно з яким треба б було зменшити пенсійний вік усім жінкам до 62-ох року, а нездібним до праці затрудненим до 50-го року життя.

Ніксон передбачає перемогу Айзенгавера

Вашингтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон промовляв на зборах Громадянського Комітету для перевибору Айзенгавера і твердив, що перемога президента Айзенгавера в цьому році буде більша в порівнянні з 1952-им роком, якщо всі прихильники Президента масово підуть до виборів. Ніксон казав, що демократи будуть „висмівати" політику миру і добробуту Айзенгавера, але американський нарід „любить цю політику і хоче, щоб її продовжувати" в тому самому дусі ще дальші чотири роки. Але Ніксон заявив, що якщо не буде великої участи в цьогорічних виборах, то „меншість буде вирішувати, хто має бути президентом і хто має мати контролю в Сенаті і Палаті Репрезентантів." Мала участь виборців у правиборах свідчить про те, що існує апатія серед громадянства вирішувати такі важливі справи, як вибори президента і конґресменів та частини сенаторів. На цих самих зборах промовляв і секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті, який твердив, що демократи вестимуть „гостру е нечесну виборчу кампанію, бо не мають вивиборчих проблем, які могли б протиставити конструктивній республіканській програмі.

Українці Ню Гейвену демонструють проти делеґації совєтських „церковників"

Ню Гейвен. — Делеґацію совєтських „церковників", яка прибула сюди в понеділок 4-го червня ц. р., щоб взяти участь в прийнятті влаштованому Єйльським Університетом, зустріли на території Університету українські пікетувальники транспарентами з надписами „Геть з аґентами Булґаніна та Хрущова!" й іншими. Як подає „Ню Йорк Таймс" в числі з 5 червня у пікетуванні взяли участь члени нюгейвенських парохій — української православної та української католицької церков. Однією з пікетувальних груп проводив Впр. о. Петро Опаренко, парох місцевої православної церкви. Делеґацію совєтських церковників мусіла ввесь час охоронювати перед обуреними демонстрантами університетська поліція. Під час прийняття у згаданому університеті „митрополит" Ніколай говорив про те, що церква не противиться науці і що науку можна цілком добре погодити з вірою.

Поліція знайшла 90,000 долярів, пограбованих в банку Брінкса

Бостон, Массачусетс. — Аґенти ФБІ і поліція знайшли коло 90,000 долярів, які ще в 1950 році пограбували були бандити в банку Брінкса. Тоді бандити пограбували були 1,218,000 долярів. Поліція спершу заарештувала робітника Джорджа Пеґґі, який в Балтіморі звернув увагу поліції, видаючи запідозрені десяти-долярові банкноти. В його мешканні в готелі знайдено 4,635 долярів. Гадають, що Пеґґі виявив поліції дальших спільників, і тим способом після шістьох років вдалося знайти частину тих грошей, що були пограбовані ще в січні 1950. Майже всі спільники того грабунку заарештовані, в тюрмі сидять вже 11 осіб.

Поштовий департамент має кожної хвилини 1,000-доляровий дефіцит

Вашингтон. — Комісія Поштових Справ у Палаті Репрезентантів закликає, щоб Конґрес прийняв законопроєкт про збільшення поштових оплат, бо дефіцит поштового департаменту становить річно 460,000,000 долярів, що дає кожної хвилини 1,000 долярів дефіциту. Комісія в своєму звіті стверджує, що „постійне відкладання справи поштових оплат не розв'яже фінансових клопотів поштового департаменту". Комісія прийняла законопроєкт про збільшення оплати за звичайного листа з трьох центів до чотирьох, а за лист летунською поштою — з шістьох до сімох центів. Пропонують також збільшення оплат від поштових посилок другої і третьої кляс. Коли б Конґрес прийняв цей законопроєкт, то дефіцит поштового департаменту зменшився б на 432,000,000 долярів річно. Конґресові провідники відмовляються зайняти становище до цієї справи, але конґресмен Джан В. МекКормек заявив, що, згідно з його інформаціями, більшість конґресменів проти збільшення поштових оплат в цьому році.

Стейти мають право діяти під час робітничих заворушень

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА вирішив, що стейти мають право діяти під час робітничих заворушень згідно з своїми законами, хоч ця справа належить до федерального закону про крайові робітничі відносини. Суд став на становищі, що хоч законно всякі робітничі заворушення належать до федеральних судів, то під час нечесних робітничих виступів можуть діяти і стейти, бо вони є „сторонами, які мають забезпечувати громадян проти всякого насилля". Це рішення видав Найвищий Суд в зв'язку з заворушеннями під час страйку в фабриці Компанії Колер в Шібойґґен, Вискансін.

ТЕКСТ ОПРИЛЮДНЕНОЇ ПРОМОВИ ХРУЩОВА ВКАЗУЄ НА МОЖЛИВІСТЬ, ЩО СТАЛІНА ВБИТО

Вашингтон. — Підозріння, що його давно мали люди в Совєтах і в широкому світі, що Сталін не помер природною смертю, а ту смерть приспішили його найближчі співробітники, скріпилось після оприлюднення тайного до цього часу тексту промови Хрущова, виголошеної на тайному засіданні 20-го з'їзду Комуністичної партії СССР у Москві 24 лютого ц. р. Деякі часописи у вільному світі твердять тепер одверто, що Сталіна вбили, щоб недопустити до дальшого винищування ним большевицької верхівки і щоб рятувоти Совєтський Союз перед неминучою воєнною катастрофою, яку Сталін провокував своєю безвідповідальною політикою. У „НЙТаймсі" читаємо у статті Геррисона Солсбері: „Ясне твердження Хрущова, що Сталін плянував винищення теперішньої групи старших совєтських лідерів, залишає видно відкриту дорогу для майбутньої заяви щодо смерти Сталіна, на випадок, коли б показалося, що Сталін не помер природною смертю 5 березня 1953 р. на скривавлення мозку, як це проголошено в тому часі". Конкретно, Хрущов вказав на Молотова і Мікояна, яких Сталін задумував „знищити": „Якби Сталін жив довше, то ми тепер не бачили б їх" — сказав цей найближчий співробітник і звеличник Сталіна, теперішній його наступник. Державний Департамент, оприлюднюючи текст промови Хрущова в американських часописах з 5 червня ц. р. (вийнятки з того тексту принесла вечірня преса з 4 червня) пояснив, що робить це у відповідь на численні запити. Текст промови, що його мав Державний Департамент, був навіть зладжений для поінформування комуністичних партійних лідерів поза СССР. Державний Департамент не ручається за автентичність того документу і не коментує його тексту, стверджуючи, що він „говорить сам за себе". Цей текст дійсно страхітливий: хоч уже досі появились різні подробиці про „розвінчувальні" закиди, пороблені Хрущовим перед совєтським комуністичним синедріоном, проте щойно з оприлюдненого тепер тексту промови Хрущова виявляється, що Хрущов характеризував Сталіна може навіть ще яскравіше і гірше, як це робили вороги большевицького сатрапа, самі жертви його тиранії. Хрущов представляв Сталіна, як очманілого манією величности та водночас манією переслідування психопата-вбивника, який панував виключно тільки кривавим терором, тортурами, вбивствами і безупинними інтриґами, безпощадно винищуючи кожного не тільки дійсного опонента, але й такого, що його оцінював, як потенціяльного опонента. Водночас Хрущов наводив конкретні випадки повної іґнорації Сталіна, який, напр., визначував цілком нереальну, схоплену з повітря квоту прибутків з сільського господарства. Сталін не виїздив теж ніколи в край, а останньою його подорожжю були відвідини в одній сибірській місцевості в 1928 р. (помер в 1953). Між роками 1939 і 1952 не скликав був ні разу з'їзду комуністичної партії.

Все ж, західній світ — як виходить ясно з коментарів преси — не задовольняється аналізою того, що Хрущов говорив про Сталіна, а робить дальші і глибші висновки у відношенні до сучасної совєтської політики та сомого Хрущова. І так, стверджується, що Хрущов не осуджував терору, тортур і вбивств у принципі, а тільки обурювався, що вживано тієї системи супроти партійних комуністичних діячів. Масові арештування, депортації, тортури й розстріли, що їх переводив Сталін, були — згідно з міркуваннями Хрущова — погані тому, що їх уживано в поганому часі і у відношенні до невідповідних осіб. Таким чином — приходить до висновку західній політичний світ — в основі та сама система залишається надалі, тільки з вістрям, зверненим супроти всіх „ворогів народу" внутрі Совєтського Союзу і поза ним.

ХРУЩОВ ВИЯВЛЯЄ ПЛЯНИ СТАЛІНА ПРО ДЕПОРТУВАННЯ ВСІХ УКРАЇНЦІВ З УКРАЇНИ

Вашингтон. — В кількох місцях опублікованої державним департаментом ЗДА секретної промови Хрущова, що її він виголосив під час 20-го з'їзду КПСС, є згадки про Україну і про ліквідацію деяких провідних українських комуністів. Окремий уступ своєї промови Хрущов присвятив масовим депоратціям, наказаних буцімто Сталіним, цілих народів з їхніх споконвічних земель поселення. — Згадуючи ці депортації, Хрущов заявив, що разом з усім населенням депортовано навіть комуністів і комсомольців і що ці депортації не були подиктовані ніякими стратеґічними оглядами. Так в 1943 році Сталін наказав виселити з місць, де вони жили, всіх карачаїв і населення всієї калмицької автономної республіки. В березні 1944 р. депортовано всіх чеченців й інґушів і зліквідовано Чеченсько-Інґушську Автономну Республіку, а в квітні 1944 р. депортовано всіх балкарців з Кабардинсько-Балкарської Автономної Республіки. В дальшому, за словами Хрущова, українці оминули депортування тільки тому, що їх було за багато і не було місця, куди б їх усіх можна було депортувати. Говорив у своїй промові Хрущов теж про ліквідацію Сталіним старих заслужених комуністів між ними й таких пацифікаторів України, як Косіор і Постишев, та Улас Чубар, голова Ради Народних Комісарів Української СССР в 1923-33 рр., обраний в члени Політбюра в 1935 році. Хрущов виявив, що Косіора і Чубаря переслухував за наказом Сталіна слідчий суддя Родос, „людина з пташиним мізком і морально цілковитий деґенерат", який потому й сам признався, що він стосував всіх можливих тортур, щоб вимусити на підсудних признання до вини тільки тому, бо йому сказано, що це вороги народу і що їх треба засудити. Говорив Хрущов у своїй промові тільки про сталінський терор супроти комуністів. Про те, що ліквідовано десятками тисяч українських селян, робітників й інтеліґенцію і що в цій ліквідації брали активну участь теперішні Хрущови й Каґановичі з власної волі й інколи без наказу Сталіна — Хрущов не згадав ні словом.

Рада Безпеки надала одноголосно новий мандат Гаммершилдові в справі Сер. Сходу

Об'єднані Нації. — В понеділок 4 червня ц. р. Рада Безпеки прийняла в справі ізраїльсько - арабського спору одноголосну резолюцію, яка складається з сьоми точок і в останній точці „просить Ґенерального Секретаря продовжувати добру службу з сторонами з такою ціллю, щоб довести до повного виконання резолюції Ради з 4 квітня ц. р., як теж до виконання постанов про перемир'я, та скласти про це звідомлення у відповідному часі". Найбільша боротьба в Раді Безпеки велася за точку, яка поручала Генеральному Секретареві довести до порозуміння між Ізраїлем і його арабськими сусідами „на базі взаємно сприйнятливій" для заінтересованих сторін. Араби завзято противилися, добачивши в такому формулюванні фіртку для Даґа Гаммершилда переговорювати не тільки про перемир'я, але й про тривкий мир. Совєтський делеґат Соболєв підтримав арабів. Французькі й англійські репрезентанти в Раді Безпеки пригадали большевицькому репрезентантові, що та фраза в ідентичному тексті знаходилась в совєтській офіційній заяві з 17 квітня ц. р., що її оприлюднено в Москві про Середній Схід ,але, очевидно, оболєв заявив, що це „щось інше".

Совєти не хочуть з'єдинення Німеччини

Бонн. — Західньо-німецькі керівні урядові кола дістали докладні відомості про наради, які два тижні тому мали у Москві французький прем'єр Молле і міністер закордонних справ Піно з Хрущовим на тему з'єдинення Німеччини. Хрущов рішуче спротивився концепції з'єдинення Німеччини на базі вільних виборів, заявивши, що він „воліє мати Німеччину з 50 мільйонами населення, як із 70 мільйонами". „Затримайте собі своїх німців, а ми будемо тримати своїх" — заявив він французьким державним діячам, ствердивши цим бажання вдержати взагалі, як довго тільки можна буде, Німеччину поділеною. Хрущов не вірить в можливість створення такої системи европейської безпеки, яка могла б протиставитись відродженню німецької протисовєтської аґресивности. Він погодився би на з'єдинення Німеччини, але під одною передумовою, а саме, щоб загарантувати комуністам в з'єдиненій Німеччині таку силу і такі впливи, які насправді контролювали б центральну німецьку владу і в неминучому наслідку довели б до повного скомунізування Німеччини.

ФРАНЦІЯ І НІМЕЧЧИНА ПОГОДИЛИСЬ ОСТАТОЧНО ЩОДО ЗАРЩИНИ

Париж. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер і французький прем'єр Молле відбули в Люксембурґу в понеділок 4 червня ц. р. цілоденні наради, які закінчились повним порозумінням в усіх справах Зарщини. О год. 10 веч. Аденауер подав до відома, що між Німеччиною і Францією настала повна злагода, а французький міністер закордонних справ Піно потвердив це. За тим новим договором Зарщина повернеться в дні 1 січня 1957 р. до Німецької Федеративної Республіки, як її інтеґральна частина. Існуюча тепер між Францією і Зарщиною монетарна і митна унія триватиме ще три роки, в яких ступнево буде ліквідована. Наступила згода про поведення каналу між ріками Мозель і Райном, щоб дешевшим коштом і коротшим шляхом могти транспортувати вугілля з Зарського басейну до Франції. Західня Німеччина погодилась фінансувати в цілості той канал на німецькій території, коштом 550,000,000 марок. Устійнено теж квоту вугілля, що його надалі діставатиме французький промисл з Зарщини. Фахівці виготовляють ще деякі технічні подробиці, достосовуючи їх до узгіднених принципів. Великою перемогою політики старого канцлера Аденауера є не тільки згода Франції на присднання Зарщини до Зах. Німеччини але й прийняття принципу, що Франція і Зах. Німеччина вважають з'єднання Німеччини політичною передумовою безпеки в Европі і що не можна вирішити справи роззброєння без одночасного чи попереднього з'єдинення Німеччини.

В АМЕРИЦІ

● **Директор** радіової обсерваціі при Університеті стейту Огайо в Колумбусі, д-р Джан Д. Кравс, повідомляє, що в травні цього року йому вдалося зловити сильні радіові сиґнали з плянети Венери, віддаленої від землі на 27,000,000 миль. Ці сиґнали нагадували стукоти, що їх чуємо в радіо під час грому, і з чого д-р Кравс приходить до висновку, що й на плянеті Венера буває грім. Д-р Кравс приймав ці сиґнали при допомозі радіового телескопа.

● **Департамент рільництва** повідомляє, що в південно-східній частині Флориди незабаром розпилюватимуть отруту проти шкідника цитрусових дерев — так званої мухи „мед", яка появилася в тому стейті. Від 1930 року мухи „мед" на Флориді не було.

● **Три юнаки** у віці 20-ти років билися в Брукліні перед ресторaном. Коли поліцист Джан Сотерленд хотів їх розігнати, всі три кинулися на нього і так важко поранили в чоло і ногу, що він мусів піти до поблизького шпиталю. Поліцист був ще в шпиталі, коли прибули за допомогою його напасники, ушкоджені тим часом в автомобільній катастрофі. Поліцист їх там заарештував, і вони відповідатимуть за напад в суді.

● **Голова** Товариства Власників „Квортер-Коней", Лестер Ґудсон, подарував президентові Айзенгаверові семирічного „Квортер-коня", а його внукові Дейвідові — дворічного лошака. Президент заявив, що ніколи в своєму житті не їздив на коні цієї породи. „Квортер-коні — це перегонові коні, які змагаються тільки на відстані однієї чверті милі.

● **У Північній Америці** є 32 чорно-білих журавлі, бо в зоопарку в Ню Орлієсі, Луїзіяна, виклювалося друге пискля з яйця, через три дні після „народження" 31-го цього рідкісного птаха. В Канаді на волі перебуває 28 чорно-білих журавлів. Це перші писклята цих птахів, народжені в неволі.

● **Нюйоркський губернатор** і можливий кандидат на президента в цьогорічних виборах Аверел Гарриман вийшов із шпиталю, де перебував два тижні після операції передміхурових залоз. Він почуває себе добре, але ще кілька днів відпочиватиме вдома в Ню Йорку.

„СОЮЗІВКА" ГОТОВА ДО НОВОГО СЕЗОНУ, ЩО ФОРМАЛЬНО БУДЕ ВІДКРИТИЙ 17-го ЧЕРВНЯ

Союзівка, Кергонксон, Н.Й. Ця вакаційно-відпочинкова оселя Українського Народного Союзу при вступі в гори Кітскил уже цілком готова до цьогорічного літнього сезону, що буде формально започаткований великим весняним фестином у неділю 17-го червня. В найближчу суботу, 9-го червня, тут уже відбудеться конвенція Українсько-Американських Ветеранів, на яку зголошено біля 300 осіб. До нового сезону приготовилась Союзівка цілим рядом нових розбудов та поліпшень і вдосконалень. — Перебудовано внутрішньо дві віллі, „Ворохту" і „Чернівці", пристосовуючи їх краще для вигоди гостей; приготовано дві нові площі для постою автомобілів, одну біля „Києва" і другу біля „Захисту"; вирівняно і вдосконалено доїзд на оселю та дороги на самій оселі; вирівняно та засіяно травою площу біля Гостинниці; приготовано ґольфову площу біля Києва; будується кругольню; перемебльовано багато кімнат і вестибюлі та переведено цілий ряд інших вдосконалень. Рівночасно дібрано найбільш кваліфікований персонал для ведення кухні і обслуги. На весь сезон вже тепер плянується відповідні культурно-розвагові імпрези. Сезон фактично вже почався з днем 2-го червня, але його формальне відкриття відбудеться — як згадано — в неділю 17 червня, великим весняним фестином, що його влаштовують Відділи УНСоюзу метрополітальної округи Ню Йорку і Ню Джерзі. В цьому дні очікується на Союзівці тисячі осіб з багатьох місцевостей довколишніх стейтів. З Ню Йорку, Асторії, Брукклина, Джерзі Сиіті, Байону, Нюарку, Елизабету та багатьох інших місцевостей виїдуть спеціяльні автобуси, а велика кількість людей заповіла свій приїзд приватними автомобілями, користаючи з новорозбудованих магістраль: „Трувею" і шляху ч. 17, які тепер уже майже виключають можливість будь-якої зупинки в русі та роблять поїздку на Союзівку найбільш приємною прогулянкою. На сам фестин в неділю 17-го червня приготовано багату і різноманітну програму. Так і цього року відкриття сезону на Союзівці почнеться з Богом, бо в день фестину буде відправлена перед полуднем польова Служба Божа. Після полудня почнеться фестинова програма. Відповідну програму передбачається і для тих гостей, що приїдуть на фестин уже в суботу, 16-го червня. Адміністрація Союзівки тільки просить, щоб ті, які думають скористати з нічлігу на Союзівці, вже наперед замовили собі місце. Адміністрація рівночасно інформує, що до кінця червня зобов'язують ще передсезонові ціни за побут, отже, хто вже в цьому часі матиме вакації, повинен скористати з нагоди та відбути їх на цій оселі.

В СВІТІ

● **Папа Пій XII,** всупереч пересторозі лікарів, які заборонили йому виснажувати здоров'я публічними виступами, промовляв в останню неділю до 2,000 чоловіків і жінок, сільсько-господарських робітників і домашньої прислуги, які прийшли з прощею до собору св. Петра. Папа перестерігав проти „фальшивих пророків", які обіцянками високих заробітків заманюють сільську молодь до міст.

● **Японський парлямент** в останній день перед літніми феріями, прийняв закон про сплату Філіппінам за шкоду, спричинену під час окупації тієї країни в другій світовій війні, — $800,000,000. Злагода з Філіппінами промощує шлях японському урядові для переговорів з Індонезією про нав'язання нормальних взаємин, яких усе ще нема між цими країнами.

У Бомбаї в Індії, зчинилася стрілянина під час перебування там прем'єра Неру, який приїхав щоб виголосити промову на публічному політичному зібранні. Вагатотисячні демонстранти протестували проти заповідженої реформи адміністраційного поділу Індії, в якій Бомбай мав би перебувати 5 років під управлінням центрального індійського уряду. Юрба нищила на вулицях авта, перевертала ліхтарні, була вікна в державних будинках. Є вбиті й багато ранених.

● **За вісткою „Сандей Таймсу"** з Лондону, Хрущов запросив королеву Єлисавету й її чоловіка князя Едінбурґу приїхати до Москви. Вони дали чемну але відмовну відповідь. Офіційного повідомлення про це не було.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3 N. J.

НЕПОПРАВНІ ОПТИМІСТИ

Оптимізм, як життєрадісність і бадьорість, як нахил бачити тільки гарне і добре та сподіватись кращого в майбутньому — це в основі корисна прикмета людської вдачі. Все ж таки ,оптимізм може легко завести людину під — як кажуть — дурного хату, якщо людина не має бодай якоїсь реальної бази та логіки. Це саме відноситься й до оптимізму в політиці, клясичним прикладом якого можна вважати деякі американські коментарі у зв'язку з відвідинами юґославського комуністичного диктатора Тіта в Москві, що стали тепер в центрі міжнародної політичної уваги.

Тіто приїхав до Москви, відповідаючи на відвідини совєтських „колективних диктаторів" Хрущова і Булґаніна в Беоґраді минулого року. Сенсацією в цих відвідинах є не тільки той факт, що Москва „перепросилась" з Тітом після сварки в 1948-му році, але й те, що вона плянує тепер разом з ним ліпити новий комуністичний „народний фронт" у світі. Всю вину за сварки звалюється тепер на небіжчика Сталіна, як звалюється на нього й всі дотеперішні злочини в совєтській внутрішній та закордонній політиці. Щоб ще більше приподобатись тому „блудному синові" Москви, тепер принесено Тітові в жертву ще й Молотова, скинувши його з становища міністра закордонних справ, бо він брав безпосередню участь в акції проти Тіта.

Очевидно, що Тіто після 1948-го року був би пропав, як сіра миша, якби не допомога Заходу взагалі, а Америки зокрема. Ця історія ще в свіжій пам'яті, бо ще й тепер в мільйонових сумах допомоги чужим країнам, які саме розглядає Конґрес у Вашинґтоні, окрему поважну позицію передбачено на допомогу тому ж Тітові. Тим часом Тіто, приїхавши до Москви, замашисто заявив, що єдність і солідарність „комуністичних націй" вже ніколи й ніщо не захитає. Паради з прийняттям і гостиною Тіта в Москві тільки почались і вони ще напевно принесуть не одну подібну заяву.

Все те, що дїється в Москві у зв'язку з відвідинами Тіта, цікаве не так само по собі, як радше тією реакцією, яку ці відвідини викликали на Заході, зокрема в Америці. Цікавим прикладом тієї реакції може бути редакційний коментар у такій серйозній газеті, як „Н. Й. Таймс", у виданні з понеділка 4-го травня. Всю сердечність, з якою Тіта в Москві вітають, і, зокрема, ту, якою Тіто відповідає, цитована газета намагається зменшити оптимістичним твердженням, що це ще нічого не доказує, бо Тіто так само сердечно поводився недавно в Парижі і напевно повівся б у Вашинґтоні, якби його туди запросили. Та це тільки вступ до того справді непоправного оптимізму, що його виявляє цитований коментар у дальших міркуваннях. Там стверджується, що Тіто є, мовляв, спритний дипломат та „інтеліґентний лідер" і він напевно побачить, яка далека також і сьогоднішня совєтська пропаґанда від дійсности. Мовляв, Тітові будуть показувати всілякі „потьомкінські села", але за тією фасадою він напевно побачить жахливу дійсність, що не далеко відбігла від тієї, яку він бачив ще за часів Сталіна. Цікава логіка! Бо ж та страшна дійсність, яку Тіто бачив і прекрасно знав за часів Сталіна, зовсім не стримала його від творення совєтської системи у волелюбній Юґославії і не перешкодила йому повинуватись усім наказам Москви за весь час своєї політичної кар'єри аж до 1948-го року. Не жахлива дійсність комуністичної системи ,але проста спекуляція амбітного малого диктатора була причиною розриву Тіта з Москвою.

Від „бунту" Тіта минає вісім років, і коли сьогодні так тріюмфально вітають цього „бунтівника" в Москві, то можуть мати в цьому не тільки політичні цілі на майбутнє, але й поважну причину з минулого. Правду сказавши, Москва могла б цілком заслужено причепити Тітові на груди ще й орден Леніна, бо заслуга його велика. Це він своїм „бунтом" зродив і скріпив на Заході надії на те, що „тітоїзм" в інших країнах може розвалити совєтську тюрму народів, отже замість думати Заходові про безпосередній розвал тої потвори, вистачить сприяти „тітоїзмові". В останніх часах ряд американських дипломатів і публіцистів навіть намагаються провести „тітоїзм" як принцип американської „визвольної політики", мовляв, більше можна дошкулити Москві комуністичним „тітоїзмом", ніж національними визвольними рухами поневолених народів.

Все це — велика заслуга Тіта перед Мосвою, а не перед західнім світом. Відвідини Тіта в Москві та зв'язані з тими відвідинами прийняття і заяви були б направду корисні, якби допомогли відкрити світові очі на справжню суть „тітоїзму", але непоправний американський оптимізм зменшує і ці надії.

ФІЛОСОФІЯ АЙЗЕНГАВЕРА

Позиція Президента З'єдинених Держав, який кандидує вдруге, значно інша, як його опонентів - суперників. Коли їхні зусилля звернені на критикування існуючого стану, отже на добачуванні у тому стані якнайбільше неґативів, Президент, який очолює адміністрацію і конституційно та фактично відповідальний за цілість закордонно- і внутрішньополітичних справ, за стан політики, культури й економіки, мусить боронити висліди свого урядування і доказувати, що ті висліди — позитивні. Різниці тих двох становищ наймаркантніше проявляються в таких двох суперечних твердженнях: опозиційна Демократична партія устами своїх найповажніших кандидатів на становище президента (Адлей Стівенсон, Істес Кіффовер, Аверелл Гарриман) в один голос твердять, що престиж Америки за кордоном упав, її моральний авторитет у чужих народів загирений, міжнародна ситуація погана, а голос Америки в розв'язуванні заплутаних проблем мінімальний. Д. Д. Айзенгавер у промові на зібранні лідерів Крайового громадського комітету для підтримки Айзенгавера твердив у минулий четвер буквально, що „напевно престиж З'єдинених Держав від останньої світової війни не стояв так високо, як сьогодні". Президент підкреслює на першому місці з-поміж заслуг своєї адміністрації — мир. Він пригадує, що це за його урядування припинено війну в Кореї, а у В'єтнамі вжито заходів, щоб ціла та країна не впала в руки комуністів. ЗДА спричинились до зліквідування спору в Ірані (між Англією і Іраном за нафту), в Трієсті (між Юґославією і Італією) та в „численних ще трудніших ситуаціях довкола світу, які приносили клопіт нашим приятелям, отже й клопіт нам". І Президент признає: „Всі вони ще не розв'язані, але Америка зберегла свою позицію як приятель супроти всіх, щоб з позиції сили могти завжди виступати і допомагати в узгіднюванні спорів, ліквідуючи причини, які довели були до таких ситуацій. Ми не дали загнати себе на позицію, яка була б цілком по одному боці такого спору, наслідком настроїв, сантименту чи чогось такого, що внеможливлювало б нам виступати в прикметній нам ролі посередника, злагіднювача і приятеля обох сторін, якщо є якась можливість мирного полагодження спору".

Оце така філософія Айзенгавера в ділянці закордонної політики. Він оцінює теперішню ситуацію оптимістично, бо, мовляв, панує мир, а позиція сили, яку зайняла Америка, примусила й большевиків відступити від давньої тактики вічних погроз війною та перейти до тактики шукання впливів „іншими способами". Зберігати Америку в ролі лідера вільного світу і його найголовнішого речника, посередника та роз'ємчого судді — це ті цілі, що їх ставить собі Президент у закордонній політиці. Він оптиміст, коли йде про погляд на існуючі нерозв'язані міжнародні проблеми, бо — мовляв, — прецеденс з успіхами при розв'язанні різних інших великих міжнародних „клопотів" ворожить успіх також у мабутньому. Треба тільки терпеливости і послідовности. Президент, солідаризуючись тут з державним секретарем Дж. Ф. Доллесом, записує зміну совєтського курсу з аґресивно - провокаційного на усміхнено-„співіснувальний" — на рахунок американських успіхів, бо, мовляв, ніколи не дійшло б було до такої зміни, якби Совєти не прийшли до переконання, що Америка надто сильна і надто твердо рішена протиставитись будь - якій дальшій аґресії. Бажання грати ролю медіятора й концилятора — диктує Айзенгаверові політику середньої дороги в закордонній політиці.

Ще яскравіше підкреслює це Президент у відношенні до внутрішньої політики. Він вказує тут не тільки на добробут у всій країні, але й на такі моральні позиції, як „добра гра і справедливість супроти всіх, чесність і гідність в урядуванні". Президент свідомий, що це „слова" ,але, мовляв, „вони висловлюють ідеї і програму, як при помочі всіх громадян накреслювати й виконувати практичну плятформу, що ми нею завжди керувались і ніколи її не покидали". Як найвищу ціль, Президент вважає застосування „строгого закону етики" супроти цілого народу й окремих громадян. Ідеї й ідеали не мають значення ,коли вони залишаються на папері. Вони вартісні тоді, коли їх стосується у практиці, а це може зробити власне тільки „добрий уряд, чесний уряд". „Цілі, що ми їх собі поставили, — казав Президент, — ще не осягнено. Але зроблено поступ". Як засіб до цілі Президент рекомендує захоплення працею і своєю місією, що його порівнює з смолоскипом: „Ми несемо поперед себе смолоскип. Несемо вогонь, — а не попіл". Президент не хотів вдаватись у подробиці внутрішніх справ американського народу, що були предметом діяльности Адміністрації. „Радше говоритиму хвилинку про способи, які дали б певність, що ця філософія великого середнього шляху в управлінні може в дальшому впливати на все наше життя". А щоб не залишати в ніякому сумніві ані своїх партійців-республіканців, ані противників-демократів щодо характеру виборчої кампанії, Д. Д. Айзенгавер заявив, що він вестиме її так дбайливо, так енерґійно і так ентузіястично, як тільки зможе вести.

Ясна політична філософія і ясне становище. Нарід рішатиме, чи сприймає її, чи відкидає. І Президент не має сам сумніву щодо того, що „не всі голосуватимуть на нашому боці". Бо, як державний діяч, визнає конечність, щоб Америка була „двопартійною", з однаково добрими патріотами - державниками в обох партіях.

„ДОБРОВІЛЬНА" КАТОРГА

Після з'їзду в Москві молодих будівельників, на якому Хрущов виступив із закликом до молоді — їхати на Сибір, Далекий Схід, Крайню Північ і Казахстан будувати нові осередки важкої індустрії, 19 травня центральний комітет комуністичної партії і рада міністрів СССР видали „звернення" до всіх комсомольських організацій і до всієї совєтської молоді, в якому поставили перед ними чи не найтяжче завдання з досі ними виконаних.

Проблема створення важкої індустрії на сході і північному сході Совєтського Союзу в комплексі інших проблем СССР стоїть там тепер в центрі уваги. І це зрозуміло. Ця бо проблема постала внаслідок далекосяглих рішень у галузях господарсько - економічній, популяційній і військово - стратегічній.

Про природні багатства Сходу і Півночі СССР, куди Кремль „закликає" молодь їхати на роботи, в зверненні ЦК читаємо: в Сибіру зосереджено до 75% усіх запасів вугілля Совєтського Союзу і до 80% гідроенерґетичних ресурсів, 4/5 лісів, найбільші родовища кольорових металів, залізних руд і хемічної сировини.

Яку вагу прив'язує Кремль до розбудови нового індустріяльного центру в східніх районах, видно вже з того, що в шостій п'ятирічці заплянoвано для цих районів близько половини всіх капітальних інвестицій. Протягом двох п'ятирічок (до 1965-1970-го рр.) большевики думають створити на Сибіру силами „добровільно" стягнених робітників третю найпотужнішу металюрґійну базу з щорічною продукцією 15-20 мільйонів тонн чавуну. Уже в 1960 році там має бути видобуто вугілля і витоплено чавуну більше як в усьому СССР в 1950 році. Понад ріками Східнього Сибіру вони хочуть спорудити найбільші в світі ґідроелектрівні (Братська — на Анґарі, Красноярська — на Єнисеї, Бухтармінська — в Казахстані та ін.). У 1960 р. в східніх районах заплянoвано випродукувати електроенерґії більше як в усьому СССР в 1954 р. За роки шостої п'ятирічки зусиллями невільників комунізму має постати понад сто (!) величезних машинобудівельних комбінатів, що вироблятимуть усі види машин, механізмів, апаратури та приладів. Щоб забезпечити нову індустрію комунікацією, в шостій п'ятирічці намічено побудувати цілий ряд нових залізничих ліній.

Для здійснення цих запаморочливих проєктів, які, за плянуванням Москви, мали б забезпечити СССР не лише економічну незалежність, але й перевагу в усьому світі („наздогнати й перегнати Америку!"), потрібно мільйонів робочих рук. ЦК компартії „закликає" комсомольські організації виділити в 1956-57 рр. лише . . . 400-500 тисяч хлопців і дівчат, при чому, як сказано в „зверненні" — „партія і уряд не сумніваються, що комсомольці Москви, Ленінґраду, Києва, Мінську, Одеси, Харкова, Ростова - над - Доном, Тбілісі, Баку, Єревану та інших великих міст покажуть в цій справі приклад". Як і можна було сподіватися, на нові роботи мобілізуватимуть передусім і переважно міську молодь, бо колгоспи вже віддавна терплять на брак робочої сили. В переліку міст, зазначених у „зверненні", названо столиці Російської Федерації, Української, Білоруської, Грузинської, Азербайджанської і Вірменської національних „республік", але не згадано прибалтійських республік і республік, що лежать в Азії. Україна представлена в „зверненні" не одною лише столицею Києвом, а аж трьома містами, і з того можна припускати, що українській молоді у здійсненні завдань Москви призначено найтяжчий уділ.

У „зверненні" знаходимо одверте признання, що „в ряди будівельників приходять і демобілізовані воїни, які . . . повинні служити для всіх молодих будівельників прикладом високої свідомости, організованости і дисципліни". Це признання розкриває дійсну причину, яка спонукує Кремль перевести в найближчому майбутньому редукцію армії на 1,200,000 вояків. Прикриваючись співіснувальними гаслами миру і роззброєння, Москва включає величезні континґенти вояків у людські маси, мобілізовані на розбудову важкої індустрії, вносячи в них військову „свідомість і дисципліну".

Як уже згадувано в „Свободі" (див. стаття „Ще 500,000 — на Сибір!" з 5 травня ц. р.), немов би напівофіційне проголошення ліквідації концентраційних таборів також, без сумніву, стоїть у зв'язку з заплянованою розбудовою нових індустріяльних центрів. У Москві, напевно, прийшли до висновку, що при новому-завнішньо-політичному курсі дотеперішня система визиску невільничої праці мусить бути змінена і „злібералізована". Також, певно, нові диктатори прийшли до переконання, що практикований досі визиск в'язнів не дає того економічного ефекту, на який вони розраховували, створюючи систему концтаборів. Тож, зважаючи на це, і маючи на увазі пропаґанду внутрішню й зовнішню, якісь „реформи" в Москві підготовляють, і частину в'язнів вже навіть випускають на „свободу". Це, звичайно, не означає, що большевики думають взагалі скасувати концтабори, як засіб терору, визиску і приборкання поневолених народів.

Тим часом приходять з краю вістки, які потверджують наші припущення. З окремих листів, що їх одержують по цей бік заслони люди, які, не зважаючи ні на що, рішили нав'язати контакт із своїми рідними, можна довідатись, що той чи той із бувших в'язнів, які відбули свій реченець ув'язнення, приїхали з концтабору до рідного села чи містечка, але місцеве начальство, причепившись до якоїсь формальности, відмовилось їх замельдувати, висилаючи для полагодження справи до районового центру. Районовий центр і собі, під усякими зачіпками, відсилає бувших в'язнів до обласного центру, а обласний центр — до Києва. Врешті, зневірені й залякані люди, побоюючись нових репресій, мусять вертатися на схід, де „спокійніше", або їхати працювати в копальнях Донбасу, де робочої сили бракує і де їх, звичайно, радо приймають.

Значну частину депортованих у 1946-47 рр. людей, що закінчили реченець свого заслання, затримують на Сибіру чи в Казахстані, як „вільних поселенців", і вони залишаються працювати в колгоспах, радгоспах та фабриках з обов'язком час від часу реєструватися в МВД і не маючи права виїжджати з визначеної їм місцевости. Ще якась частина людей, по виході з концтабору, таки сама добровільно залишається на Сибіру, щоб уникнути репресій, які можуть їм загрожувати в майбутньому в рідних, але небезпечних місцевостях. Вони працюють переважно в колгоспах, де умовини дещо кращі, як на Україні, і дехто з них навіть висилає своїм близьким, „вільним совєтським громадянам" — убогі харчові посилки.

Заповідаючи „реформи" в системі використовування невільничої праці, Москва саме в цей спосіб „добровільного самоув'язнення" хоче створити додаткові кадри трудової армії будівників сибірських фабрик, копалень і залізниць. Ще царські — з бувших каторжан — вільні поселенці на острові Сахалін казали: „Каторга починається тоді, коли вона закінчується". В „країні побудованого соціялізму" т. зв. вільні поселенці можуть тільки мріяти про умовини, в яких жили їхні попередники.

Тон і стиль, в якому звертаються до підсовєтської молоді центральний комітет партії і рада міністрів із закликом їхати на добровільне заслання, багато різняться від сталінських безапеляційних наказів. Є у „зверненні" і звеличування її попередніх „трудових подвигів" („молодь завжди відгукувалась на заклики партії і з честю виконувала свій обов'язок перед батьківщиною"), є й демагогічні вигуки про „майбутні покоління", які „з вдячністю пригадуватимуть героїв праці", і інша давно відома балаканина. Але немає сумніву, що за всіма тими словами стоять тверді рішення поставити намічених до висилки на роботи хлопців і дівчат у такі шорсткі умовини, що з них єдиним виходом буде тільки „добровільний" виїзд на Сибір. Щодо цього большевицька влада має великий досвід.

Тим часом совєтська преса вже зарясніла численними заявами поодиноких юнаків та дівчат і цілих груп комсомольської і безпартійної молоді, в яких вони „просять" партію і уряд дати їм можливість виїхати туди, де „твориться нове життя".

Недомучені в'язні концтаборів, „вільні поселенці", демобілізовані вояки і „добровольці" з України, Білоруси та інших поневолених Москвою країн — ось ті мільйони, які розбудовуватимуть у непролазній сибірській тундрі і в дикій тайзі величезний арсенал зброї, з помічю якого большевики в слушний час спробують здійснювати заповіти Леніна і Сталіна — розпалювати „світову пожежу революції". І тому Москва хоче тепер миру, за всяку ціну хоче передишки і „співіснування" з Заходом.

В. С-ко

І. Світ

ВЕЛИКА АЗІЙСЬКА РЕЛІГІЯ

(З нагоди 2500-річчя смерти основоположника буддизму)

Цього року припадає велика ювілейна дата для 150 мільйонів буддистів цілого світу. Поза межами Азії живе їх яких 200 тисяч, але на самій його батьківщині має він величезні впливи, які ані трохи не підупали за два з половиною тисячоліття. Для мільйонів його ідеали є й будуть на протязі прийдешніх поколінь дорогими й єдиними в житті.

Хто ж такий є Будда і в чому полягають основи його науки?

Прийшов Будда в світ у родині князя Суддгодана, який правив країною Капілавусту на північ від сучасного Бенаресу, себто в південному Непалі, недалеко Гімалайських гір. Отже, походив він з родини культурної, заможної й незалежної ,так само як знаний Магавіра, основоположник секти Джейн, що жив приблизно в ті самі роки. Про народження Будди є кілька леґенд, але основною є одна, написана приблизно 700 років пізніш, яка визнається за найбільш точну. Це — одна з найкращих леґенд світу.

В день народження Будди (його повне ім'я Готама Будда, тобто „благословенний"), як розповідає одна з головних книг цієї релігії — Джатака ,появилися певні знаки: святий чернець Каладевала під час своєї щоденної молитви помітив, що боги — у великому замішанні. Запитавши богів про причини цього, він дістав відповідь, що у князя Суддгодана народився син, який буде вчити під деревом Бо (рід фіґового дерева) і що „колесо доктрини буде вертітися".

Каладевала негайно рушив до князівського палацу, де йому показали новонародженого. У великій пошані став він перед ним на коліна і сказав, що новонароджений зустріне в житті чотири знаки, які визначать його майбутнє: стару людину, хворого, мертвого й черця. І тоді він вибере собі життьовий шлях. Якщо ж він залишиться в батьківському палацу, то стане володарем світу.

Суддгодан, який хотів, щоб син його став правителем, старався забути про пророцтво Каладевала. Та коли Будді сповнилося 19 років, наступив реченець, і все відбулося так, як сказано було в пророцтві. Вибравши шлях служіння вірі, він покинув палац, жінку ,дитину й пішов геть, щоб передумати все, а потім почати свою проповідь і показувати власним

(Закінчення на стор. 3-ій)

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(4)

Богдан Кравців

ФРАНКО — ЛІРИК

Автор просить в землі, всеплодющої матері:

„Силу рукам дай, щоб пута ламати,
Ясність думкам — в серце кривді влучать,
Дай працювать, працювать, працювати,
В праці сконать". (1880).

До вітру звертається, щоб двигнув з пітьми люд робочий... виплекав братерську згоду, поєднав велику силу,

„Щоби разом, дружно стала,
Щастя волі добувала". (1880).

Відповідаючи на поклик весни, запевняє

„Люди, люди, я ваш брат,
Я для вас рад жити,
Серця свого кров'ю рад
Ваше горе змити!" (1883).

Поетові байдуже, що згине „забутий десь під тином":

„Нехай і так! Я радо йду
На чесне, праве діло!
За нього радо в горю вмру
І аж до гробу додержу
Свій прапор ціло". (1880).

І товаришів він кличе:

„Борітеся! Терпіть! По всій землі
Рівняйте стежку правді! Де застали
Лиш гложже, терне, там по вас нехай
Зеленіє жито, наче гай!" (1880).

Але водночас, уже в ту добу здобутих з допомогою наукового реалізму „вершин", всіх отих закликів, заклять і запевнень, вривається різким дисонансом лірика „Нічних дум", таких близьких своїми настроями і досконалою формою до пізнішого „Зів'ялого листя", таких людських і таких завжди щирих:

„Ночі безмірнії, ночі безсоннії,
Горе моє!
Мозок наляжуть думки невгомоннії,
В серці грижа, мов павук той, полоннії
Сіті снує.

Вихром невпинним бажання сердечнії
Рвуться, летять —
Вічно невтишені і безконечнії . . .
Мов на свої мене крила безпечнії
Схопить хотять . . .

О, моя ясна, блискуча зірниченько,
Де ти живеш?
Чи за життя ще я вздрю твоє личенько?
Чи аж по смерті на гріб мій, горличенько,
Плакать прийдеш?" (1882).

Це не тільки „нічні думи". Поет признається і до таких настроїв розпачі і безнадійности, як ті, що висловлені у строфах:

„Непроглядною юрбою
Ідуть за днями дні мої,
Так страшно одностайні всі,
Як олов'яні хмари ті,
Що звільна линуть наді мною.

Без діл, з закутими руками,
Без мислей деревію я,
Минає молодість моя,
Мов чиста річка степова,
Безслідно гине між пісками" . . .

І в такі хвилини він навіть не боїться щиро признатися, що:

„Я боротись за правду готов,
Рад за волю пролить свою кров,
Та з собою самим у борні
Не простояти довго мені!",

і тоді поет, ніби виправдуючися за ці хвилини слабости, просить в пекучого болю не покидати його, не дати

„. . . подумать ані на хвилину
Про власну радість і про власне щастя". (1883),

і до важкої думи-муки звертається з трагічним своєю безнадійністю благанням:

„Сильними кліщами
Стискай ти серце, якщо б від твоєї
Схибив я стежки! Ногами і днями
Шепчи над ухом: „Ти слуга нещасних!
Працюй для них словом і руками

Без бажань власних, без вдоволень власних!"

НАМ НЕ ВЕЗЛИ . . .

Нам не везли
[з квітчастою габою
Шовків коштовних,
[килимів важких,
В дитинстві
[не зазнали ми з тобою
Ні радощів,
[ні розкошів бучних.

Ми знали небо,
[ліс і землю чорну,
Хліб житній їли,
[воду із криниць
Пили —
[і смакували животворну
Під розмаїте
[щебетання птиць.

Нам слався килим
[оксамитний з моху,
По ньому йшли ми,
[по густій траві,
Отак росли
[і виросли потроху
Кріпкі нівроку,
[сміливі, живі,

Ходім же й далі!
[Все для нас з тобою,
Ходім, щоб випить
[щастя келихи,
Шумлять ліси
[зеленою габою
І килимами
[стелються шляхи.

ПЕТРО ДОРОЩКО

ВЕЛИКА АЗІЙСЬКА РЕЛІГІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

прикладом, як треба жити. Дожив Будда до 80 років і в останні дні свого життя поклав основи черечого ордену, які зобов'язують його членів досьогодні.

На початках вибраного ним шляху Готама Будда зазнав багато спокус від демона Мара, князя темряви. Цей демон старався спокусити його земним життям, солодощами влади, розкошів, але він втримався від усіх спокус і прийшов до пізнання цілей життя, прийшов до основ науки, якій потім присвятив себе цілковито.

У своїй першій проповіді Будда говорив про потребу уникати двох крайніх речей — задоволення почувань і надзвичайного приниження. Правильний шлях, казав він, є середина. Цей середнинний, поміркований шлях має вісім головних ступнів: правильний погляд на все, правильні інтенції, правильна мова, правильна поведінка, правильні засоби життя, правильне намагання, правильне думання й стан розуму.

Проповідуючи основні точки свого вчення — триматися поміркованого способу життя, щоб бути найближче ідеалів, Будда в той же час був повний енергії, прагнення напоїти людей новою вірою. В одній із своїх найзвичайної глибини проповідей, що називається „Вогненною", він говорить про рівнобіжність явищ і їх впливів на людське життя, про те, що тільки вибором середнього шляху, уникаючи зла та особистих вигід, можна знайти дійсне щастя для душі.

Основою вчення Будди є визнання, що страждання є наслідком бажань-спокус, і що уникнути їх можна тільки через поборення жадоби і заздрости. Ціль може бути досягнена тільки тоді, коли уникати брати життя легко, не впиватися, не брехати й не розбещуватися. Людина стає вільною лише в праці і думанні, позбуваючись минущих цінностей та спокус. Звідси випливає й основа організації буддизму — чернець є тільки виконавцем культу. Але він є зразком для інших, зразком найліпшого.

Розкривши таємниці людського життя, Будда не думав про себе, як про єдиного і першого „освітленого" серед людей. Він говорив, що були перед ним інші Будди — Магавіра та Зороастра. Він вірив, що освітлення прийшло до нього у вибраний час, для особливих цілей, і він є дев'ятим втіленням Вішну, одного з богів гіндуїзму.

Згідно з буддистськими писаннями, після прийняття Годамою проводу в буддизмі, сили диявольські у всесвіті відчули свою загибель. В цей момент Мара задумав вробити останню спробу знищити Будду. Він звернувся до нього з пропозицією негайно зійти на небо. „О, єдиний святий! Май утіху, увійти в Нірвану, і твої бажання будуть здійснені". Готама відмовився й прийняв рішення жити на землі так довго, як лише дозволить тіло, щоб спасти світ. Він заявив: „Я засную в абсолютній мудрості світи, такі чисельні, як пісок, і тоді увійду в Нірвану".

Число послідовників Будди постійно зростало. Люди з радістю приймали його науку, бо вона відповідала способу думання народів Індії. В простих словах він говорив, що „забезпечення Нірвани не є забезпечення числа або логіки або розуму, але є забезпечення серця". Таким чином Будда відкидав метафізику, яку вважав за розумову акробатику, що не приносить добра, а тільки збочує зі шляху правди. Пророк божественности, казав він, не потребує доказів, проповідуючи божественну правду. Треба сказати, що його вчення найбільше поширилося не серед учених брамінів, але серед простих людей, спрагнених правди і щирих сердцем.

Як же Будда дивився на Бога й чи визнавав Його існування? Може цей запит видається дивним про основоположника одної з найстарших релігій, але не є він зайвий.

Відповіді Будди на ці запити завжди були вимиливі і часто не задовольняли тих, хто його питав. Одній людині на запит: „Пане, чи є Бог?" він відповів питанням: „Чи я сказав, що є Бог"? Тоді ця збентежена людина, вказуючи на себе, запитала знову: „Тоді там немає Бога?" На що Будда відповів: „Чи я сказав, що там немає Бога?" В цих відповідях й запитах пригадується пізніший на кілька сот років основоположник нової моралі й релігії — Конфуцій.

Відповіді Будди на запит про Бога можна зрозуміти тільки тоді, коли пригадати, як часто повторював він таке порівняння: „Коли дім у вогні, чи ви будете шукати причини виникнення вогню, чи відразу ж будете старатися його погасити?" На це його послідовники знайшли свою відповідь: „Тасагата не має теорій, він має тільки практику". Цьому відповідає один рядок з буддійської поеми „Дгаммапада": „Як може існувати сміх, яка може бути радість, коли світ завжди горить?"

Поклавши основи нової релігії, Будда побачив, що ціль свого життя він осягнув. Тоді він ще раз вернувся до князівського палацу, де бачив батька, жінку, сина і брата. Цей епізод його життя повний драматизму. У простій жовтій одежі, з голеною головою й бородою виголосив він їм проповідь і навернув до нової релігії всю родину. Вмер Готама Будда, вчитель Катагата, „той, хто не прийшов нізвідки і не відходить нікуди", глибоким старцем, зберігши в тяжкій хворобі кріпкий дух.

Шукаючи правди, виробляючи в собі високі моральні прикмети і знаходячи відповіді на запити в проповідях Будди, його учні, а після них мільйони їх послідовників знайшли віру, яка живе в серцях людей дві з половиною тисячі років. В країнах, де буддизм сильний, сильна віра в існування душі, антитеза матеріялізму. Хоч дуже практична в житті, ця віра далека від матеріялізму, і тому вона є неприступним муром для московського комунізму. У світлі відродження нових сил в буддизмі і в конфуціянізмі, треба бачити нові надії для народів Азії, для яких релігія є справа кожного дня, часто дуже тяжкого.

На марґінесі VII-го З'їзду делеґатів „Самопомочі"

VII-ий З'їзд Делеґатів „Самопомочі" в Америці, що відбувся в днях 28 і 29 квітня 1956 р. у власній домівці в Ню Йорку, — дав багато матеріялу до завваг.

З'їзд виказав світла і тіні нашого побуту в Америці впродовж сімох минулих років, як рівнож представив осяги і недоліки діяльности Головної Управи і деяких відділів „Самопомочі". Над тими звітами, головно над піднесеними на Зборах недомаганнями, слід критично застановитися і доброзичливо провірити хиби і перешкоди на те, щоб усунути і в майбутньому їх поправити.

Позитивну діяльність і значні осяги виказано в ділянках: суспільної опіки і харитативної допомоги, культурно-освітній та господарській. „Головна Управа і відділи „Самопомочі" зробили стільки, що могли зробити" — сказав у своїм звіті Голова Гол. Управи п. Ю. Ревай.

Ці успіхи завдячуємо згідній співпраці і активності деяких членів Гол. Управи і членів Управ кількох відділів, а головно співпраці урядовців - співробітників „Самопомочі". Делеґати звертали увагу на деякі недотягнення „Самопомочі": слабу діяльність в організаційній ділянці, зменшення числа членів, їх байдужість, брак піддержки і співпраці у виділах, відсутність молоді і „давніх" емігрантів та мале число членів зі східніх теренів України. Причини слабого розвитку і браку „темпа" в діяльності Самопомочі в порівнянні до осягів в минулих каденціях, були внутрішньо-організаційні.

Містоголова, ред. В. Мудрий, говорив про невідповідний підбір і пасивність деяких членів Головної Управи і її Відділів. Брак діяльних і активних референтів, брак піддержки і співпраці виділових, спричинив нерівномірність праці і успіхів окремих референтів та слабий розвій Самопомочі.

Практика виказала, що в організаційній ділянці повинен працювати сталий організатор, який повинен мати сталий і безпосередній зв'язок з відділами і з членами, відбувати поїздки, сходини - наради та провірювати діяльність Відділів. Якщо Гол. Управа такого сталого організатора не є в силі оплатити, то цю організаційну роботу повинен вести орг. референт при співпраці інших членів Управи і делеґатів з Відділів, що мають досвід в громадській праці в „Самопомочі".

Друга причина слабого розвою „Самопомочі" — це брак піддержки членів і байдуже відношення певної групи громадян до організації. Причини цієї духової кризи деяких членів із новоприбулих є різні: боротьба за свою екзистенцію, погоня за матеріяльними користями, вслід за тим брак часу і жертвенности для громадської справи. Над цими справами належить проводові „Самопомочі" застановитися.

Для усунення упереджень і недовір'я до новоприбулих належало б освідомити давніх американських громадян, що „Самопоміч" — це громадська організація, яка гуртує в своїх рядах усіх американських українців, без різниці віровизнання і політичних переконань, і яка несе допомогу духову і матеріяльну та правну всім українцям, новоприбулим і „старим" еміґрантам, а також утікачам-переселенцям в західніх краях. Треба освідомити всіх, що згідна співпраця „давніх" і „нових" у різних комітетах і товариствах створила нові товариства і організації та спричинила розквіт церковних і громадських, вже існуючих, організацій.

Повинні ми мати на увазі теж те, що наш зв'язок з українством з кожним роком слабне. Тому відділи „Самопомочі і „новоприбулі" повинні включатися в національне життя української збірноти і співпрацювати з іншими українськими організаціями. Рівнож повинні ми удержувати зв'язок з американськими організаціями та інформувати їх про нас.

Провідною думкою доповідей і дискусій було підкреслення культурно-освітньої діяльности „Самопомочі", а зокрема справа збереження молоді для українства в Америці. „Самопоміч" має притягати до себе і організувати не тільки дорослих, але виховувати їх дітей. В тій цілі треба організувати і розбудовувати дитячі садки, парафіяльні школи, курси українознавства, читальні, бібліотеки і інші виховні установи. „Самопоміч" має заступити американським українцям і „Просвіту" і „Рідну Школу" і „Бесіду" і товариські Клюби".

В господарській ділянці виказано значні осяги в розбудові кредитових кооператив, яких маємо вже сім. Вони мали на день 31 грудня 1955 р. разом 4,345 членів, котрі зложили $2,005,111 на вкладки ощадности. Головна Управа Самопомочі повинна дбати, щоб засновання нових кред. чи інших кооператив опиралося на здорових підставах та щоб цей рух не зійшов з кооперативно - громадської і національної плятформи і ідеології.

Ціла низка дискутантів порушила справу пресового органу „Новий Світ". Було б корисним, щоб цей прес. орган порушував справи, цікаві не тільки для новоприбулих, але щоб займав становище в актуальних справах нашого громадського життя і провадив реєстр наших втрат в ЗДА. Для придбання прес. фонду Гол. Управа повинна винести і реалізувати постанову, що всі члени кред. кооператив і відділів „Самопомочі є обов'язані передплачувати „Новий Світ".

На З'їзді відчувалася журба про дальше існування „Самопомочі". Однак, взявши під увагу дотеперішні осяги, мусимо прийти до висновку, що „Самопоміч" може і мусить далі існувати.

Михайло Шахнович.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

30-річчя смерти Симона Петлюри.

26-го травня в просторій залі Мюз Гол в Филаделфії відбулась велика всенародня жалобна академія, присвячена 30-ій річниці трагічної смерти Голови Директорії Української Народної Республіки й Головного Отамана її збройних сил Симона Петлюри. О 8-ій год. вечора перед численною авдиторією тихо спливала завіса під спів хору за кулісами. Відкривалась перед глядачами сцена, по мистецьки оформлена проф. П. Меґиком. З'явився, в обрамленні золотого дубового листя, портрет Симона Петлюри, під яким був чорний напис з лицарським хрестом: „26. 5. 1926." Ліворуч гасло: „Україна Незалежна — хоче чи не хоче того світ — таки буде"; праворуч другий напис: „Не забуваймо про меч. Учімося тримати його в руках." Заля завмерла в тиші. Українські комбатанти, з прапором в руках, в мазепинках, відбували варту коло ідеї Симона Петлюри. Пластова молодь СУМА та ОДУМ-у склала свій жалобний поклін в живому образі, запаливши перед портретом вогонь вічного стремління українського народу до своєї незалежности. Ця мистецька інсценізація під вмілим керівництвом актора укр. театру В. Мельника викликала в присутніх зворушливе враження.

Святкову промову виголосив учасник визвольних змагань Борис Ржепецький. Він підкреслив невмирущість нашої ідеї, постійність боротьби за нашу Незалежну Державу. Щоразу більшає число тих, що встають до боротьби за свободу. Могутніє наш рух. З вірою і посвятою поклали своє життя численні лицарі, а з ними і Симон Петлюра, і вони кличуть нас до боротьби, говорив доповідач. Він також оповів про невсипущу працю Симона Петлюри на еміґрації. Це викликало неспокій г російських окупантів України. І тоді комуністичні аґенти почали переслідувати Симона Петлюру і нарешті підлою рукою свого аґента Шварцбарта замордували його в Парижі на вулиці.

Петлюра не мав власного життя, він жив для народу. Петлюра — це українська революція, це ціла доба, це наша відроджена Держава. Наш святий обов'язок продовжувати розпочату ним боротьбу до кінця, до здобуття Соборної Самостійної Української Держави.

Мистецьку частину академії виповнили такі пункти програми: Ганна Шерей, меццо-сопран, проспівала „Журавлі", муз. Євсевського та „Пісню про Петлюру", комп. Заяця. Баритон І. Самокішин співав три пісні: „Три шляхи" Степового, „Арію Кармелюка" — Костенка, та „Безмежне поле", Лисенка. Співачка А. Піддубна - Лисенко (сопрано) виконала комп. Фоменка „Тече вода в синє море", „Сунуться хмари". Челістка Христя Колесса відограла комп. Рудницького (під акомп. А. Рудницького) — Концона та Саммартіні: Ґраве і Віваче (Соната ґ-дур), а на закінчення „Прелюд" з першої сюїти Баха. На Академії був і виступ відомого хору „Кобзар" під дириґуванням д-ра А. Рудницького. Хор проспівав Варвінського: „Ой там при долині", Мендельсона: „Цей, що з небес", Людкевича: Молитву з „Кавказу", та на закінчення Український гимн.

В концертовій частині на фортепіяні акомпаніювала п. Лідія Бульба.

З. Дончук.

Українська Літературно Мистецька Клюб
Ню Йорк

З Л. М. Клюбу повідомляють, що у п'ятницю 8 червня відбудеться доповідь проф. Іванни Прийми на тему „Два місяці в американському таборі молоді Вазіїта". Доповідь ілюстрована світлинами. Початок о год. 8 вечора. Для молоді до 14 років вступ вільний.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

НОВИЙ ДОКУМЕНТ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ОБЛУДИ

Інститут марксизму - ленінізму в Москві (ще недавно називався він Інститут Маркса - Леніна - Сталіна) опублікував знайдений в архівах лист Леніна з 1919 року, адресований до Програмової комісії 8-го з'їзду компартії. В цьому листі читаємо, між іншим: „Буржуазна демократія обмежувалась проголошенням формальних прав, однаково поширюваних на всіх громадян, нпр., права зборів, спілок, друку... Навпаки, пролетарська або радянська демократія на місце формального проголошення прав і свобід ставить фактичне надання їх насамперед і найбільше саме тим клясам населення, які були гноблені капіталізмом, тобто пролетаріятові й селянству. Для цього радянська влада експропріює (відбирає) у буржуазії приміщення, друкарні, склади паперу, передаючи їх у повне розпорядження трудящих та їх організацій".

Цей лист основоположника большевизму — яскравий документ, який розкриває облудну суть створеної Леніним т. зв. радянської демократії в СССР, де робітники й селяни позбавлені будь-яких прав мати свої друкарні, творити спілки і скликати збори, бо все це там в руках і під контролею комуністичної партії, яка виступає в імені народу.

ПОМЕР МАЛЯР ІВАН ШУЛЬГА

У „Радянській Україні" з 24 квітня ц. р. вміщено оголошення Спілки совєтських художників про смерть заслуженого діяча мистецтв УССР, маляра Івана Михайловича Шульги. Точну дату його смерти в повідомленні не зазначено.

НОВІ ДОКУМЕНТИ З 1648 — 1654 РОКІВ

Як подає „Радянська Україна" з 24 квітня, польські історики переслали совєтським історикам фотокопії цілого ряду документів, які стосуються визвольної війни українського народу 1648-1654 років. Документи розповідають про битви під Пилявцями, Берестечком, Жванцем. Серед цих документів — плян-схема битви під Берестечком, складений її учасником, німецьким офіцером, що служив у польському війську.

Тепер, — твердить А. Барабой, автор статті про ці документи, — не залишається сумніву в тому, що татарський хан зрадив Богдана Хмельницького під Берестечком не випадково. Документи переконливо свідчать про те, що в 1651 році, задовго до битви під Берестечком, польський уряд почав таємне листування з кримським ханом про укладення угоди, спрямованої проти українського народу...

Далі А. Барабой твердить що „хан шукав тільки зачіпки, щоб зірвати можливість остаточної перемоги українського війська над польським, і цією зачіпкою обрав претенсію, що Б. Хмельницький начебто неправильно інформував його про кількість польського війська. Виступаючи з-під Берестечка, хан звелів заарештувати Хмельницького і силоміць повіз його з собою. Через кілька днів він дав наказ відпустити Хмельницького і з дороги до Криму писав йому підступні листи, в яких запевняв у своїй готовості прийти йому знову на допомогу. Але відступ татар з-під Берестечка в розпалі бою і арештування Хмельницького спричинилися до перемоги поляків.

З нових документів видно, що, не зважаючи на поразку, український народ зберіг твердість духа і віру в перемогу. Селяни руйнували мости в запіллі польського війська, нападали на нього з флянґів. А Хмельницький знову проявив блискучі організаторські здібности і менше як за два місяці відродив численну армію, яка завдала полякам поразки в районі Паволоч-Фастів і оточила поляків під Білою Церквою. Документи розповідають, що після укладення Зборівської угоди Хмельницький вимагав від польського короля згоди на те, щоб не тільки в Київському, Брацлавському та Чернігівському воєвідствах, але й в усіх українських землях урядові посади обіймали українці, а не поляки.

Документи остаточно встановлюють походження славного ватажка повстанських загонів полковника Максима Кривоноса. Він був ковалем у волинського магната Немирича. Документи свідчать також, що Чаплицька була таємним аґентом польської шляхти, вела таємне листування з своїм колишнім чоловіком Чаплицьким, який служив офіцером у польському війську, одержувала від нього директиви приховувати цінності Богдана Хмельницького, а його самого отруїти. Першу частину цього наказу вона встигла виконати, а виконати другу перешкодило викриття Чаплицької і страта її.

● **Пакістанський** прем'єр-міністер Мохаммед Алі відклав на необмежений час свою подорож до столиці комуністичного Китаю Пейпінґу. З призначеного для цієї подорожі літака вивантажено приготовані для китайських комуністів дарунки. Мохаммед Алі, що має 52 роки, подав за причину — поганий стан свого здоров'я. Але появилась вістка, що він подасться до димісії. Пакістан належить до прозахідного Баґдадського пакту і має союз з ЗДА через спільну приналежність до Півд.-Східнього азійського пакту.

● **Конрад Аденауер**, міністер народного господарства Людвіґ Ергард, міністер фінансів Фріц Шефер, міністер закордонних справ фон Брентано і ще два західньо - німецьких міністри радили над устійненням господарської політики, яка викликала була поважні суперечки поміж старим канцлером і його міністрами. Обмірковувано також питання про дальшу оплату утримання альянтських військ, стаціонованих в Західній Німеччині. Міністер Шефер рішуче противиться цьому.

ПОВІДОМЛЕННЯ УКК

В СПРАВІ ЗАКІНЧЕННЯ ДІЛОВОГО РОКУ У. Н. ФОНДУ

Діловий рік: 1955, що його започатковано 16 травня 1955 р., закінчено з днем 30 квітня 1956 р.

Екзекутива УККА на своєму останньому засіданні — дня 12 квітня 1956 — прийняла до відома звідомлення касира УККА, п. М. Пізнака, що збіркову акцію на Український Народний Фонд в цьому році закінчено загальною сумою $95,692.28.

На згадану суму складаються такі прибутки.

а) Вплати титулом Національного Датку	$82,710.19
б) „ — на УНФонд від організацій	7,403.05
в) „ титулом різних збірок	5,142.67
г) „ „ „ пожертв	436.37
Разом	$95,692.28

Крім того прийнято до відома, що до каси УККА вплинула сума $10,100.68.

Ця сума складається з таких вплат:

а) Вплати титулом членських вкладок	$ 1,700.00
б) Прибутки VI. Конгресу: — реєстраційне	7,028.02
— вноски	341.00
в) Передплата на Український Бюлетень	62.00
г) „ Український Квартальник	960.41
ґ) Дрібні вплати	9.25
Разом	$10,100.68

Звіт про фінансову господарку за останній рік буде опублікований після переведення контролі, що відбувалася від дня 26 травня 1956.

На запитання інформуємо, що кожний може й надалі прислати свій Національний Даток за попередні роки та що даток буде вписаний в рекорді так, як собі того платник бажає. Себто, всі дальші вплати з титулу Національного Датку чи пожертв за попередні роки будуть вписані відповідно до призначення.

Український Конґресовий Комітет Америки.

КОРОТКІ ВІСТІ

● **Англійська** королівська ґвардія ґренадерів святкує 300-річчя свого існування. Король Чарлз II заснував цю військову формацію, бувши на вигнанні в Бельгії, у 1656 році. На виставці, влаштованій з цієї нагоди, виставлено м. і. відручного листа Джорджа Вашинґтона з 13 листопада 1782 року, написаного до капітана ґвардії ґренадирів Ейсґіла, коли той попав в американський полон під час визвольної війни в Америці. Конґрес помилував Ейсґіла від кари на горло, на яку засуджений він був у відплату за повішеного американського старшину.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

КНИЖКА Й ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ В ДОМІ КОЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ЛЮДИНИ

Зі Спорту

НА ФРОНТІ Н. ЛІГИ ОНТЕРІО — УКРАЇНА — ТРИЗУБ 2:1. УКРАЇНСЬКІ ДЕРБІ ОНТЕРІО

Торонто. — Тільки 2,000 глядачів, було свідками ліґового матчу, в якому СТ Україна перемогла УСК Тризуб 2:1, виграла українські дербі та продовжила свою супрематію в нашому футболі в Торонті. Тризуб — по перемогах над Кенедіенс 3:1 і Гунґерією 4:0 — мав усі шанси перемогти „молоду" і ослаблену команду трикратного чемпіона Н. Ліґи. У першій полугрі, напад Тризуба, під проводом Аренжеловіча — часто загрожував воротам України. Найкращим змагуном дефензиви Тризуба виказався В. Бобинець, контужений перед кінцем першої полу-гри. Україна — нагороджена метом карним, втрачає шансу відкриття, коли другий стріл Ерцеґовіча — перед кінцем першої полу-гри, (грає за кавцію 200 долярів) вдало боронить Брайлей. По зміні, Україна — під проводом тренера О. Скоценя, змінила систему гри (короткі паси, довгі подачі) і виказалась кращою на майдані. Тем'юк, В. Дичківський та велетень Ерцеґовіч — стояли твердо перед доброю офензивою Тризуба. Україна — добуває ведення зі стрілу Габи 1:0, але 10 мін. пізніше Завадівський з Тризуба — рівняє на 1:1. Другий мет карний, признаний суддею п. Інґліш, кінчить матч перемогою червоно-чорних по стрілі — Мирона Берези — 2:1.

Україна — Лисак, В. Дичківський, Ригайло, М. Ігнатович, Ерцеґовіч, Темнюк, Габа, Фельд, Холонюк, Береза, Гуль, Р. Шевчук, Кравченко, Ружицький,

Тризуб — Брайлей, Береза, Деркач, Кампо, Бобинець, Камат, Завадівський, Шевчишин, Аранжеловіч, Сидорець, Горський, Горохов'янка, Коваль.

ВАЙТ ІҐЛЕС — ТРИЗУБ 2:0 (1:0).

Торонто. — По рівнорядній грі, у першій половині, в якій напад Тризуба випав досить блідо, поляки добули тільки одні ворота, з мету карного (Павляс). По зміні, сильну перевагу вдержують поляки і Мек Мастер, шотляндець, змушує вдруге до капітуляції голкіпера Тризуба — Брайлей. При кінці матчу — Тризуб спромігся на низку атак, але короткий час і добра заслона противника, не дали змоги випрацювати числового висліду. Тризуб зійшов вдруге побитий в ліґовій кампанії. В Тризубі подобались — Камат, Бобинець, Аранжеловіч, у противника — воротар Піскозуб, Бяда, Стюарт, Форешав, Леш і ревеляція сезону Мек Мастер. Глядачів ок. 2,000.

ВАЙТ ІҐЛЕС — УКРАЇНА 1:0 (1:0).

Торонто. — Вперше в ліґовій історії Н. Ліґи — Україна програла до поляків 0:1. Відновлений стадіон Ф. Гемилтон поставив новий рекорд глядачів — 4226. Поляки відзначалися доброю працею цілої команди і перевищали рутиною, одначе „молода" Україна — представила себе виразно додатньо. Рішальні ворота впали в 20 мін. першої пів-гри, коли комбінацію Леш-Межевскі, 24-літній шкот Мек Мастер, гарним стрілом посилає у ворота Ореста Лисака. По зміні — молоді спортсмени України, заштопували мережану комбінацію подач противника і змусили польських лідерів табелі, піти в дефензиву. Україна мала шанси на справедливий реміс. Дефензива України була тверда і вповні виконала свої завдання, навпаки напад — не використав кількох можливостей. В Україні, найкращим змагуном був середній полічник Ерцеґовіч, який ясно перевищив стопера поляків — Форешав.

Богдан Прудиус.

Підприємці підтримують кандидатуру Гарримана

Ню Йорк, Н. Й. — Голова Міської Інвестиційної Компанії і президент Крайової Міської Ліги Роберт Давлінг повідомив, що організується крайовий комітет із підприємців, який має дбати про те, щоб губернатор Аверелл Гарриман був наименований на кандидата на президента. Давлінг говорив на пресовій конференції про те, що підприємці замало поінформовані про успіхи Гарримана як підприємця, секретаря торгівлі за президента Гаррі Трумана і тепер губернатора найбільшого американського стейту. (Гарриман є визначним підприємцем — він контролює залізничу компанію „Юніон Пацифік" і одну інвестиційно-банкову установу на Волл стріт в Ню Йорку). Давлінг розмовляв із Гарриманом про справу кандидатури на президента кілька тижнів тому, і тоді губернатор ще не висловився був в цій справі. До комітету для наименування Гарримана зголосилося досі коло 300 підприємців. „Вважаю Гарримана за кандидата на президента", сказав Давлінг, „бо інакше я не міг би його назвати". Гарриман перебуває тепер в шпиталі і знає про акцію Давлінга та з неї вдоволений.

Франція пропонує Альжирові широку автономію

Париж. — Французький прем'єр Ґю Молле виголосив в суботу в парляменті велику промову на закінчення триденної парляментарної дебати над політикою теперішнього уряду в Північній Африці. У тій дебаті промовляли загалом представники різних партій, при чому праві партії закидали урядові занадто велику м'якість супроти партизанів, а ліві — комуністи — розпутання війни, яка закінчиться такою самою катастрофою, як в Індо-Китаї. Молле перечив, наче б Франція вела війну в Альжирі. — Вона, мовляв, тільки боронить більшости тамошнього населення проти вбивств, саботажів і анархії збоку меншини. Водночас Молле заповів, що французький уряд уважає ненарушним принцип „нероздільности Альжиру з Францією", але признає „особливу особовість" народові, який постав із змішання европейців з автохтонними берберійцями та арабами. Коли настане спокій — заявив Молле — то в три місяці потім відбудуться вибори, в яких европейські колоністи голосуватимуть разом з автохтонним населенням у спільній курії, а не в окремих, як було досі, що вможливлювало 1,200,000 французам панувати цілком над 8,500,000 арабів. Автономія Альжиру буде заґарантована „на базі рівности" з Францією, але деталі можуть бути виготовлені тільки у спільних нарадах з леґітимними представниками европейських і автохтонних груп населення. Молле зажадав наприкінці своєї промови голосування над вотум довір'я урядові. Це голосування відбудеться у найближчий вівторок 5 червня ц. р. Загально вважають, що уряд дістане великою більшістю довір'я від парляменту, бо в теперішній міжпартійній констеляції парляменту нема виглядів на ніяку іншу комбінацію, як теперішня центро-ліва коаліція уряду Молле.

● В столиці Бразилії Ріо де Жанейро при допомозі танків і панцерних авт розганяли студентів, які протестували проти підвищення цін на залізничі білети.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — С-во Рож. Пресв. Богородиці Відд. 36 повідомляє своїх членкинь, що піврічні збори відбудуться в неділю, 10-го червня, о годині 4:30 попол., в церковній залі 305 Гудсон Евню. Просимо всіх прийти є важні справи до вирішення та вирівняти свої вкладки, в противнім разі будуть суспендовані. Приєднуйте нові членкині до УНСоюзу і Сестрицтва. — Ева Герула, пр.; М. Шворц, кас.; С. Гунька, скр.

КЛІВЛЕНД, О. — Б-во св. Василія Вел. Відд. 364, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10-го червня в Укр. Домі, 3161 East 93rd St., о год. 2-ій пополудні — Гр. Кукіз, предс.; И. Стойка, рек. секр.; В. Брездун, кас.; В. Владика, фін. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Мир" Відд. 324 повідомляє, що звичайні міс. збори відбудуться в суботу, 9-го червня, о год. 7-ій веч. Є деякі важні справи до полагодження і ухвалення. Рішення, які западуть, будуть важні без огляду на кількість присутних членів. Просимо вирівняти залеглі членські вкладки. — А. Горохівський, предс.; М. Гелета, кас.; І. Струк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Т-ва „Сокіл" Відд. 336 відбудуться в неділю, 10-го червня, о год. 1-ій попол. П. пов. Просимо всіх членів прийти на збори, маємо важні справи до полагодження і також заплатити свої вкладки, особливо хто винен за кілька місяців. — Управа.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ Відд. 182 повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 10-го червня, о год. 2-ій попол., в парафіяльній залі, 45-47 Говп Евня, Пассайк, Н. Дж. Проситься членів прийти на збори, є важна справа відкриття сезону на Союзівці дня 17-го червня 1956 р. Члени повинні прийти і порадитись на зборах, а важне є кілько членів з нашого Відділу зголоситься взяти участь. — Управа.

ГАМТРАМК, МИШ. — Піврічні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд., відбудуться в суботу, 9-го червня, о год. 7-ій веч., в залі У. Д. Клюбу при 2376 Ґрейлінґ. Фінансовий секр. буде від год. 6-ої збирати членські вкладки. З огляду на дуже важні справи до вирішення, присутність всіх членів обов'язкова. Проситься членів забрати свої дивіденди. — М. Борисевич, предс.; В. Борискевич, фін. скр.; Н. Онисько, скарб.; М. Мандрух, рек. секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Т-во Українська Січ Відд. 59 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 9-го червня, в УНДомі 517 Ґалет вул., о год. 7:30 веч. Взивається все членство прибути, секретар вже має для членів дивіденди і їх роздасть на зборах. — Управа.

ПОНҐСТАВН, О. — Б-во св. І. Хрестителя Відд. 230 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в Неділю, 10-го червня, о год. 2:30 попол. Проситься всіх членів прийти. Маємо багато справ до полагодження. Ваша присутність є конечна. — М. Мушинський, предс.; Д. Войтович, кас.; І. Павловський, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 325, повідомляє членів, що черговї збори відбудуться в суботу, 9-го червня, о год. 8:00 веч., в УНДомі, 216-218 Гренд стріт. Члени, яким не можливо прибути на збори, можуть вплатити свої вкладки кожного вечора в Укр. Нар. Домі, або вислати на адресу секретаря: William Chupa, 240 E. 6th St., New York, N. Y.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во ім. М. Грушевського, Відд. 219 повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 9-го червня, о год. 7-ій веч., в церковній залі, 675 South 19th St. Просимо усіх членів явитися на зборах, бо маємо важні справи до полагодження. — Управа.

ПОНҐСТАВН, О. — Т-во ім. О. Васараб Відд. 348 буде мати свої збори в неділю, 10-го червня, зараз по Вел. Сл. Божій, в церковній залі. Проситься усіх прийти — Ваша присутність конечна. — М. Черніга, предс.; М. Періг.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. 349 відбудуться в неділю, 10-го червня, в домі Лісного. — М. Лісний, секр.; А. Шеґера, пр.; В. Ясіновський, кас.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Піврічні збори Б-ва св. о. Николая, Відд. 5, відбудуться в неділю, 10-го червня, о год. 5-ій попол., в залі Укр. кат. церкви Чесного Хреста, 37-09 — 31 Ave. Проситься всіх членів прибути є дуже важні справи до рішення і відібрати свою дивіденду УНСоюзу. Також просимо всіх членів і членниць, що хочуть їхати на Союзовий Фестин на Союзівку в неділю, 17-го червня ц. р., зголоситися до предс. І. Сидора, або секр. П. Барнича якнайскорше, не пізніше до 10 червня, щоби знати скілько осіб є, щоб відповідно замовити автобус, що заведе на Союзівку і назад до Асторії. Перевіз в обі сторони тільки 3 дол. від особи. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секр.

Ділимось сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня, 4-го червня 1956 р. упокоїлася в Бозі наша Найдорожча Дружина, Мама і Бабця

бл. п. ТЕКЛЯ ОЖЕХОВСЬКА
з дому **СМОЛКА,**
яка жила при 2 Tudor City Pl., New York, N. Y.

Покійна була Дружиною знаного бизнесмена на долині міста Ню Йорку м'ясара і власника м'ясарні F. O. Provision Co., — фірма знана також як Felix Orzechowski Provision Co., 74 1st Ave., New York.

Полишила в глибокім смутку і жалю мужа Фелікса, синів Михайла з дружиною Ольгою і Францішка з дружиною Джов, внучок Мерилін і Варвару та Рідню.

Похорон відбудеться в середу з каплиці жалоби Frank B. Campbell, Funeral Home 81st St., pir Madison Ave., New York City, до костела св. Станислава Єпископа Мученика при E. 7th St., New York, де буде відправлене Поминальне Богослуження о год. 10-ій рано в середу, 6-го червня. Тлінні Останки Покійної будуть поховані на цвинтарі Gate of Heaven, Hawthorne, N. Y.

На цей сумний обряд, Кревних і Знайомих Покійної запрошує горем прибита Родина —

муж ФЕЛІКС,
сини: МИХАЙЛО і ФРАНЦІШЕК
з Дружинами і внуки.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього дня 22. 5. '56. відійшла від нас у вічність в Ню Йорку наша Мама й Бабуня

бл. п. Параскевія Пелех

проживши 75 р. трудолюбивого життя.

Цією дорогою складаємо щиру подяку всім людям доброї волі, які причинились до зменшення її страждань перед смертю та які віддали їй останню прислугу, працюючи в дорогу вічного життя. Передовсім дякуємо ВП. Д-р Сейджек за дбайливу лікарську опіку, Вcч. о. Кузьмакові за відправу похоронних обрядів а погребникові п. Яремі за дбайливе й совісне виконання своїх обов'язків.

Щиру подяку складаємо рідні: П-ству Гладишовським, Саліям, Савчукам і Шміґелям. Спеціяльна подяка за опіку й дбайливість для Покійної під час 7-літнього перебування в ЗДА й відвідування в часі недуги, та за участь в похороні Еві Чічкан, її мужеві та донькам.

За добре серце й поміч Покійній дякуємо щирому нашому Другові й Приятелеві Степанові Ничові з Мамою. Дякуємо також Всім прочим Знайомим за участь в похоронних обрядах та за вислови співчуття.

Сини:
Володимир з Ріднею — Бриджпорт, Коннектікат,
Михайло з Ріднею — Штраубінґ, Німеччина.

Замість квітів на свіжу могилу складаємо $15.00 на хворих дітей залишенців в Европі.

ТАРЗАН, ч. 3679. Відлітають.

Прочитавши записку Сторба, мавполюдина прискорила погоню, інстинктовно відчуваючи їхнє лихо.

Мавпа Маню, яка бачила, як подружжя попало в руки відступників, схвильовано показувала напрям.

Зблизившись до галявини, Тарзан почув гуркіт мотору. Літак тремтів, готовий їхати по схилі луки. Оґва сидів біля керма, а Пеґґі — коло нього.